

<p>תאריך: ד' תמוז, תשע"ד 2 יולי, 2014</p>	<p>חוזר מס': 1512</p>
<p>נושא: חוג המבוטחים תת נושא: חברי קיבוץ. שם החוזר: נוהל טיפול בתביעות של חברי קיבוץ.</p>	
<p>מטרת החוזר להבהיר מחדש את נוהל הטיפול בתביעות של חברי קיבוץ לשאירים, לזקנה, לדמי מחייה ולתוספת בעד תלויים.</p>	
<p><u>פתח דבר</u></p>	
<p><u>הגדרות</u></p>	
<p>עדכון אחרון חוזר ז"ש 1483 - מבוטל.</p>	
<p>תהליך עבודה בדיקת הזכאות בתביעות לזקנה, לשאירים לאלמן, לדמי מחייה ולתוספת בעד תלויים, תושבת על כללי יסוד מנחים שיפורטו בהמשך.</p>	
<p>גלריית רכיבים</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 2px solid blue; padding: 10px; text-align: center;"> <p><u>הוראות לביצוע</u></p> </div> <div style="border: 2px solid yellow; border-radius: 50%; padding: 10px; text-align: center;"> <p><u>הבחנות מנחות לנהל חבר</u></p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="border: 2px solid green; border-radius: 50%; padding: 10px; text-align: center;"> <p><u>התאמת המערכת</u></p> </div> <div style="border: 2px solid orange; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center;"> <p><u>קריטריונים לזכאות</u></p> </div> </div>	
<p><u>חשוב לדעת</u></p>	<p><u>השפעות נלוות</u></p>

מידע לנציגי שירות

נספחים

1. נספח 1 - טבלת הכנסות שאינן חלק ממבחן ההכנסה לצורך בחינת הזכאות לקצבת

שאירים

2. נספח 2 – ההודעה המשותפת לבית הדין שקיבלה תוקף של פסק דין

3. נספח 4 – הגדרת הכנסות במערכת

החוזר נכתב ונערך ע"י מלי דהרי ובסיוע עו"ד חגי פרנקל מהלשכה המשפטית.

תוכן עניינים

1. פתח דבר – עמוד 4.
 2. הגדרות – עמוד 5.
 3. הבחנות מנחות לבחינת הזכאות – עמוד 6.
 4. קרטיונים לזכאות – מעמוד 6 עד עמוד 8.
- אלמן המועסק במסגרת סידור עבודה של הקיבוץ מעל 24 ש"ש.
 - אלמן שאינו מועסק במסגרת סידור עבודה של הקיבוץ (0 שעות).
 - אלמן שמועסק במסגרת סידור עבודה של הקיבוץ מעל 0 שעות ועד 24 ש"ש.
5. בחינת הזכאות לקצבת זקנה – עמוד 9.
 6. בחינת הזכאות לדמי מחייה – עמוד 10.
 7. בחינת הזכאות לתוספת תלויים – עמוד 10.
 8. הוראות לביצוע – מעמוד 10 עד עמוד 11.
- טיפול בחובות שנוצרו וטרם נגבו.
 - טיפול בחוב שנגבה לאחר 1.2.2014.
 - טיפול בתביעות שהוגשו לפני ינואר 2012.
9. התאמת המערכת – עמוד 11.
 10. חשוב לדעת – עמוד 12.
- הגדרת הכנסה ל"עובד שכיר".
 - פנסיית שאירים.
 - דיווח על ההכנסות.
 - 11. ניספחים – מעמוד 13 עד הסוף.
- הכנסות שאינן חלק ממבחן הכנסה לאלמן עובד ולא למן שאינו עובד.
 - פסק דין מספר 15823/12/2011 שקבע את הנוהל.
 - רשימה של תביעות שנדחו לפני ינואר 2012.
 - הגדרת הכנסות במערכת.

פתח דבר

ביום 12.11.2007 ניתן פס"ד בבית הדין האזורי בנצרת בעניין קיבוץ הזורע (ב"ל 2546/04), שקבע שיש לבחון אלמנים בקיבוץ שאינם מועסקים כלל לפי מבחן שעות ולא לפי מבחן הכנסות.

המוסד לביטוח לאומי ערער על החלטה זו. בשעתו ניתנה הוראה מהלשכה המשפטית שיש לאשר את התביעות לקצבת שאירים על פי האמור בפסק דין שלעיל ולהחתיים את מקבל הקצבה על הצהרה שאם תתקבל החלטה אחרת בעקבות הערעור שהגיש המוסד לביטוח לאומי לבית הדין הארצי יהיה על האלמן או על הקיבוץ להחזיר את הכספים ששולמו שלא כדין.

ביום 31.8.2010 ניתן פס"ד בבית הדין הארצי בעניין הזורע שקבע שאלמן שאינו עובד כלל במסגרת סידור עבודה בקיבוץ אינו נכלל במונח "עובד" ומשכך ייבחן לפי מבחן ההכנסות המופיע בתקנה 1 לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת הכנסה בביטוח זקנה ושאיירים), התשל"ז-1976 כפי שבוחנים אלמן בעיר.

לאור פסיקת בית הדין הארצי ניתנה הוראה לבחון מחדש את כל התביעות שאושרו. עקב הפסקת קצבת השאירים נתבקש הקיבוץ או האלמן להחזיר את החובות שנוצרו ממועד ההפסקה.

הקיבוצים לא הסכימו להחלטה של המוסד לביטוח לאומי בטענה שלפי תקנה 5 לתקנות קביעת הכנסה אין לייחס הכנסה לאלמן בקיבוץ אם הוא נימצא בסידור עבודה. לפיכך פנו מספר רב של קיבוצים בעתירה לבית הדין, בטענה שהזכאות לקצבת שאירים הייתה כדין ואין הם צריכים להחזיר את החובות שנוצרו כתוצאה מהפסקת קצבת שאירים.

ביום 17.3.2013 נחתם הסכם / נוהל חדש בין המוסד לביטוח לאומי לבין הקיבוצים וחברי הקיבוצים, במסגרת ההליך משפטי.

נוהל זה הביא לסיום המחלוקת בתביעות לקצבת שאירים של אלמנים חברי הקיבוצים שהגישו את התביעות, ושתביעתם לקבלת קצבת שאירים נדחתה או הופסקה בעקבות יישום פס"ד של בית הדין הארצי בעניין מבחן הכנסות לאלמנים בקיבוץ(עב"ל 762/07-פס"ד הזורע).

בהסכם נקבע:

1. מחיקת החובות שנוצרו בעקבות פסק דין הזורע.
2. כללי יסוד שלאורם יש לבחון את הזכאות של אלמן חבר קיבוץ.

הנוהל החדש חל על תביעות לאלמנים לשאירים ובהתאמה גם על תביעות לקצבת זקנה,

לדמי מחייה ולתוספת בעד תלויים, כמפורט בחוזר.

בתוקף: הנוהל החדש בתוקף מיום 1.1.2012 עד ליום 1.1.16. בתום תקופה זו ייבחן המוסד את היחס בין שיעור הזכאות בקרב חברי הקיבוץ לבין השיעור האמור בקרב האוכלוסייה הכללית, כתוצאה מהוראות חוזר זה. חובות שקוזזו מהאלמנים, ראה בהוראות ביצוע כפי שיפורט בהמשך.

▪ [חזרה](#)

הגדרות

- **הכנסה שמבוטחת לצורך גמלה מחליפת שחר** (הכנסה מעבודה כשכיר או כעצמאי)- הכנסה שמנכים ממנה דמי ביטוח ושעל פיה נקבעת הזכאות לדמי פגיעה, לנכות מעבודה, לדמי לידה, לשמירת הריון, לדמי אבטלה, לתשלום בגין ימי מילואים ועוד.
- **תקנות-תקנות הביטוח הלאומי** (קביעת הכנסה בביטוח זקנה ושאיירים), התשל"ז - 1976.
- **ממוצע שעות עבודה לשנה** - 1248 שעות.
- **גמלה פנסיונית** – גמלת פנסיה, בשיעור מינימאלי של 35% מהשכר הממוצע במשק, שמעניק הקיבוץ לחבר שהגיע לגיל פרישה. חובת הענקת גמלה זו מעוגנת בתקנות האגודות השיתופיות (ערבות הדדית בקיבוץ המתחדש), התשס"ו-2005.
- **הערה:** ישנם קיבוצים בודדים שמעניקים סכום הנמוך משיעור הגמלה הקבוע בתקנות.
- **קרן עתודות** - קרן עתודות היא אחת מקרנות הפנסיה שאליהן מעביר הקיבוץ כספים לצורך מילוי מחויבותו על פי תקנות האגודות השיתופיות לשלם גמלה פנסיונית לחבריו.
- **הבסיס לגבייה** – הסכום המבטא את הכנסתו של חבר קיבוץ לצורך תשלום דמי ביטוח. הכנסה זו נחשבת כהכנסה מעבודה ולכן יחול לגביה האמור בתקנה 1(ג) (2) לתקנות לעניין ניכוי הדיסריגארד.
- **סיווג חבר לעניין קביעת הבסיס לגבייה** – חברי הקיבוץ מסווגים לסוגים שונים לצורך חישוב דמי ביטוח אותם על הקיבוץ לשלם בגינם (לדוגמא: סוג 10, 50, 90 – עובדי חוץ המועסקים מחוץ לקיבוץ, והקיבוץ נדרש לשלם עבורם דמי ביטוח בנוסף לאלה המשולמים על ידיהם כעצמאיים או על ידי מעסיקהם, אם הם שכירים).

▪ [חזרה](#)

בחינת הזכאות לקצבת זקנה ושאימים תיעשה על יסוד ההבחנות המנחות הבאות:

- הבחנה בין הכנסות הנרשמות בספרי הקיבוץ לבין הכנסות שאינן נרשמות בספרי הקיבוץ (להלן – הכנסות הנרשמות בספרי הקיבוץ).
הבחנה זו תעשה על ידי הקיבוץ באמצעות דיווח של רואה חשבון מטעמו לגבי הכנסות האלמן הנרשמות בספרי הקיבוץ.
הערה: הנחת המוצא היא כי הכנסות המועברות לידי החבר ללא קשר לדמי המחיה [כגון: רנטה ממדינת חוץ], לא תירשמה בספרי הקיבוץ רק במטרה להחריגן ממבחן ההכנסות לעניין פרק הזקנה והשאימים.
- הבחנה בין הכנסות מעבודה כשכיר או כעצמאי (הכנסות המבוטחות לצורך גמלה מחליפת שכר) לבין הכנסות אחרות שאינן מבוטחות לצורך גמלה מחליפת שכר (כגון רנטה, פנסיה, קצבת זקנה וכיוצא באלה).
לצורך בדיקת רכיב זה יומצאו תלושי שכר על ידי חבר הקיבוץ.
לתשומת לב: דיווח על העסקתו של חבר קיבוץ בסידור עבודה יהיה באחריות מזכירות הקיבוץ או רואה החשבון מטעמו של הקיבוץ. במידה ומדובר בתלוש שיש ספק לגביו [במיוחד בתלושים המונפקים בידי הקיבוץ עצמו] יש להיוועץ ולבדוק דיווח על שנים קודמות מול פקיד גבייה.

קריטריונים

אלמן המוצק במסגרת סידור העבודה של הקיבוץ מצד 24 e-e-

- אינו זכאי לקצבה לאור תקנה 5, ואין צורך לבדוק הכנסות.

אלמן שאינו מוצק במסגרת סידור העבודה של הקיבוץ (סעות)-

- א. במקרה בו האלמן אינו מועסק במסגרת סידור העבודה ואינו עובד מחוץ לקיבוץ:
1. אם יש לו הכנסות שונות הנרשמות בספרי הקיבוץ (כגון: שכר דירה, פנסיה עקב פרישה מעבודה), הרי שהכנסתו תיקבע על פי שיעור הגמלה הפנסיונית המועברת אליו, בניכוי הדיסריגארד מהכנסה זו (על פי תקנה 1(ג)(3) לתקנות), בצירוף קצבת הזקנה

המשולמת בגינו [אף אם משולמת לחשבון הקיבוץ]. אם יש לו הכנסות שאינן רשומות בספרי הקיבוץ (כגון: שכר דירה, פנסיה עקב פרישה מעבודה), תובאנה הכנסות אלו בחשבון לצורך קביעת הזכאות על פי תקנה 1(ג), ולהן תתווסף הגמלה הפנסיונית אותה מקבל האלמן מהקיבוץ, בניכוי הדיסריגארד על פי תקנה 1(ג)3) כאשר במקרה בו משולמת בעדו קצבת זקנה, תובא גם זו בחשבון (בין אם משולמת לידי ובין אם משולמת לידי הקיבוץ בגינו).

לתשומת לב:

1. קצבת הזקנה מובאת בחשבון מבחן הכנסותיו במקרים הנ"ל בין אם הקצבה מועברת לידי ובין אם הקצבה משולמת לקיבוץ, הוא רושם אותה בספריו ומעבירה לידי החבר.
2. יש לבקש מהקיבוץ שיפרט מהם הרכיבים המועברים על ידו לידי החבר באופן שיהיה ברור מה הסכום המהווה גמלה פנסיונית, מה הסכום המהווה קצבת זקנה וכדומה.
3. במקרים בהם האלמן אינו עובד כלל, אך הוא טרם הגיע לגיל הפרישה ואינו מקבל גמלה פנסיונית יילקח בחשבון הבסיס המלא [סוג 01] המחושב לתשלום דמי ביטוח לגבי אותו קיבוץ – במקרה ספק יועבר התיק להתייעצות עם המשרד הראשי.
4. כאשר הכנסה מפנסיה עקב פרישה מעבודה מובאת בחשבון כהכנסה (אינה נרשמת בספרי הקיבוץ), יש להפחית את הדיסריגארד (**15.2% מהשכר הממוצע**) כאמור בתקנה 1(ג)2) או תקנה 1(ג)3) לפי האבחנה כדלקמן:
אם האלמן טרם הגיע לגיל פרישה (גיל 67 כיום) הדיסריגארד יינתן לפי תקנה 1(ג)2).
אם האלמן מעל גיל פרישה (גיל 67 כיום) יינתן הדיסריגארד לפי תקנה 1(ג)3).
הערה: גמלה פנסיונית ניתנת החל מגיל פרישה ומשכך יחול עליה הדיסריגארד לפי תקנה 1(ג)3) בלבד.

ב. במקרה בו האלמן אינו עובד כלל במסגרת סידור העבודה, אך עובד כשכיר (לרבות חבר המועסק כשכיר של תאגיד של הקיבוץ, באמצעות תלוש שכר וניכויים ככל עובד שכיר אחר) או כעצמאי - הרי ככל שיש לו הכנסת עבודה המבוטחת לגמלאות מחליפות שכר, גם אם הכנסה זו נרשמת בספרי הקיבוץ:

1. אם הוא מדווח על ידי הקיבוץ כסוג 00 (מי שאינו מועסק בקיבוץ ואינו מקבל תמורה מהקיבוץ) - יש להתעלם מכספים אחרים שהקיבוץ מעביר לו ויש לבחון הכנסה זו (והכנסות נוספות שאינן נרשמות בספרי הקיבוץ או שהן מחליפות שכר ככל שיש לו) כהכנסה לצורך בחינת הזכאות, ועניינו ייבחן על פי תקנה 1(ג) לתקנות.
2. אם הוא מדווח על ידי הקיבוץ כסוג אחר (שלא כ-00) – יש לבחון את הכנסתו מעבודה (כשכיר או כעצמאי) בצירוף אחת מאלו:
לאלמן שהגיע לגיל פרישה - הגמלה הפנסיונית בניכוי הדיסריגארד (אם מדובר

בעצמאי – יובאו בחשבון גם קצבת הזקנה בין אם היא מועברת לידיו ובין אם לידי הקיבוץ וגם הכנסותיו האחרות הפטורות ממס לפי סעיף 9 לפקודת מס הכנסה, בכפוף לכללי החוזר ויתר תנאי הזכאות הכתובים בו).

לא למן שטרם הגיע לגיל פרישה – הבסיס לגבייה החל על הקיבוץ.

לגבי החברים שסווגו בסוג 10,50,90 (באחריות הקיבוץ לדווח על הסיווג המתאים לחבר) – הבסיס לגבייה החל לגבי החבר בניכוי יתרת הדיסריגארד, שלא הופחת מהכנסתו כשכיר או כעצמאי (כשמדובר בעצמאי – יכללו בכנסותיו גם ההכנסות הפטורות ממס לפקודת מס הכנסה, בכפוף לכללי החוזר ולבחינת יתר תנאי הזכאות).

אלמן שמועסק במסגרת סידור עבודה על הקיבוץ מצוה שעות וצד 24 שעות פנוציות –

הזכאות תיבדק לפי תקנה 5:

כאשר הכנסות האלמן נרשמות בספרי הקיבוץ (ואינן הכנסות שמבוטחות לצורך גמלאות מחליפות שכר), האלמן יהיה זכאי לקצבת שאירים מבלי לקחת בחישוב את ההכנסות שמועברות לחשבון הקיבוץ.

כאשר יש תנודות בשעות כלומר, בחלק מהחודשים עבד מעל 24 שעות ובחלק מהחודשים עבד מתחת ל-24 שעות, ייערך ממוצע שנתי של שעות העבודה. (ממוצע שנתי-1248 שעות).

אם עבד מתחת ל 1248 שעות בשנה יהיה זכאי לקצבת שאירים (לפי העיקרון של השוואה לשכיר בעיר לפי סעיף 245 לחוק המתייחס ל"צרוף הכנסות חודשיות").

הזכאות תיבדק לפי תקנה 1(ג):

כאשר לאלמן שמועסק במסגרת סידור העבודה בקיבוץ כאמור יש גם הכנסה חיצונית, זו תחשב כהכנסה ותיבדק לפי תקנה 1(ג) בכל אחד מאלה -

1) כשההכנסה מבוטחת לצורך גמלה מחליפת שכר, (הכנסה של עובד עצמאי או עובד

שכיר) **גם אם היא נרשמת בספרי הקיבוץ**

2) כשההכנסה מהמקור החיצוני מועברת אליו ישירות, ואינה נרשמת בספרי הקיבוץ.

לתשומת לב: אין לצרף להכנסות המובאות בחשבון את דמי המחיייה או את הגמלה הפנסיונית שמקבל חבר הקיבוץ. זאת כיוון שמי שנבחן במבחן השעות [0-24], מבחן זה בא כתחליף לבחינת הכנסותיו כחבר קיבוץ [אך אינו מחליף הכנסות ממקור חיצוני]

קצבת זקנה, דמי מחייה וקצבת תלויים:

הכללים הנ"ל יחולו על קביעת זכאות לאלמנים לגבי קצבת שאירים, וכן יחולו בהתאמה על זכאות לקצבת זקנה לדמי מחייה ולתוספת תלויים על פי הפירוט הבא:

קצבת זקנה-

חבר שהגיע לגיל הפרישה אך טרם הגיע לגיל הזכאות לקצבת זקנה:

1. אם הוא עובד מעל 24 ש"ש במסגרת סידור העבודה - אינו זכאי לקצבה כאמור בתקנה 5(2).
2. אם הוא אינו עובד כלל [לא בקיבוץ ולא מחוץ לקיבוץ] או מועסק בין 0 שעות לבין 24 שעות רק במסגרת סידור העבודה של הקיבוץ ואין לו הכנסות ממקור חיצוני לקיבוץ [כגון שכר דירה] – רואים אותו כמי שהכנסתו נמוכה מההכנסה המרבית על פי תקנה 5. כאשר יש תנודות בשעות כלומר, בחלק מהחודשים עבד מעל 24 שעות ובחלק מהחודשים עבד מתחת ל-24 שעות, ייערך ממוצע שנתי של שעות העבודה . (ממוצע שנתי-1248 שעות).
3. אם עבד מתחת ל 1248 שעות בשנה ואין לו הכנסות ממקור חיצוני לקיבוץ [כגון שכר דירה] יהיה זכאי לקצבת זקנה (לפי העיקרון של השוואה לשכיר בעיר לפי סעיף 245 לחוק המתייחס ל"צרוף הכנסות חודשיות").

חבר קיבוץ המועסק מחוץ לקיבוץ (כשכיר או כעצמאי) – אם הכנסתו הינה הכנסה המבוטחת לצורך גמלה מחליפת שכר – בין אם נרשמת בספרי הקיבוץ ובין אם לאו - תובא זו בחשבון לצורך בחינת זכאותו לקצבת זקנה ותיבדק לפי תקנה 1 לתקנות. [הכנסה פנסיונית לא תובא בחשבון בשום מקרה, לאור הוראות סעיף 245(ג)].

חבר קיבוץ שיש לו הכנסות שאינן מעבודה (כגון: שכר דירה) – אם היא נרשמת בספרי הקיבוץ, אין להביאה בחשבון. אם מועברת אליו ישירות – יש להביאה בחשבון.
הערה: רואה החשבון של הקיבוץ יאשר מה מבין ההכנסות של החבר נרשמות בספרי הקיבוץ.

דמי מחייה ליתום -

הואיל ותקנות הביטוח הלאומי (הכשרה מקצועית ודמי מחייה), התשל"ט-1979, קובעות כי הזכאות לדמי מחייה תיבחן על יסוד ההכנסות הקובעות של היתום ושל הורו, כשעליהן להיות פחותות מההכנסה המותרת, וזו הוגדרה כהכנסה קובעת בסכום של כפליים הסכום המתקבל לפי פרט 1 ללוח ט' לחוק, קרי- העסקה בסך של עד 48 שעות שבועיות במסגרת סידור העבודה, תהיה הכנסתו פחותה מההכנסה המותרת.

אם לאלמן/ליתום הכנסות משכר עבודה מחוץ לקיבוץ, המבוטח לעניין גמלאות מחליפות שכר או הכנסות אחרות ממקור חיצוני המועברות ישירות לידי האלמן/יתום- יש לקחת אותן בחשבון בנפרד ממבחן השעות.

ככל שיש ספק - יש לפנות למשרד הראשי.

תוספת בעד תלויים -

לגבי הגדרת תלויים ותשלום תוספת בעד תלויים תיבחן ההכנסה לפי סעיף 247 לחוק על פי ההבחנות המופיעות בחוזר זה על בסיס חישוב חודשי.

חזרה

הוראות לביצוע

1. כל החובות שנוצרו וטרם נגבו/קוזזו בעקבות פסק דין הזורע- לא ייגבו [ללא צורך בפניה לוועדה לביטול הליכי גביה].
2. הנחיות באופן טיפול בחובות תקבלו בנפרד.
3. חוב שקוזז מהקצבה עד 1.1.2012 לא יוחזר, אף אם יש לגביו מחלוקת.
3. חוב שקוזז לאחר 1.1.2012 לא יוחזר אם האלמן ימצא כמי שאינו זכאי לקצבת שאירים לפי ההסכם החדש. **אולם חוב שקוזז לאחר חודש פברואר 2014, יוחזר ללא קשר לזכאות לפי הנהלה החדש.** (אם יהיה שינוי לגבי החזר החוב שקוזז למועד שקדם לחודש פברואר 2014 נודיע לסניפים).

4. האלמנים שתביעתם נדחתה על ידי המוסד, אך הגישו תביעה לבית הדין במסגרת התיקים שבהם גובש הנוהל (כולל הרשימה נספח 3 המצ"ב) – תביעתם תיבחן מחדש, וככל שיוחלט כי קמה להם זכאות על פי הנוהל החדש במועד הגשת התביעה למוסד, תאושר התביעה לכל המוקדם החל מינואר 2012.

רשימת מסודרת תועבר לסניפים בנפרד.

כמו כן תועבר רשימה של אלמנים שנפטרו. הסניפים יקבלו הנחיות כיצד לטפל בתביעות אלה.

5. תביעות שהוגשו לפני 1.1.2012 וטרם ניתנה בהן החלטה הן בסניפים, הן בביה"ד, ולרבות הרשימה שהועברה לסניפים לגבי אלמנים שלא הוגשה תביעה לבית הדין תוך כדי תקופת ההסדר הדיוני (מצ"ב), יוחל בעניינם הנוהל החדש החל ביום 1.1.12. כלומר, אלמן שיימצא זכאי לקצבה, **יקבל את התשלום רק מיום 1.1.2012 גם אם קמה לו זכאות לפני מועד זה.**

6. למען הסר ספק – תובעים שהגישו תביעתם למוסד לפני 1.1.12 ונדחו על פי הוראות הנוהל הישן, והם לא היו בין התובעים שהגישו תביעה לבית הדין כנגד החלטת הדחייה (או בין חברי הקיבוצים שמופיעים ברשימה המצ"ב נספח 3) – יוכלו להגיש תביעה מחדש וככל שזכאותם תאושר, יחולו בעניינה כללי השיהוי הקבועים בחוק.

7. מצ"ב נספח א' ובו רשימת ההכנסות הפטורות, שאינן חלק ממבחן ההכנסה הן לאלמן עובד והן לאלמן שאינו עובד, וכן המקור החוקי לפטור כאמור.

על פקיד התביעות לרשום ברשומת הערה שהחלטה היא על פי ההסכם שנחתם בין המוסד לבין הקיבוצים.

[חזרה](#)

התאמת

1. אלמן עובד מעל 24 שעות שבועיות בקיבוץ- המערכת מחייבת שלילת זכאות.
 2. אלמן אינו עובד בקיבוץ או עובד פחות מ-24 שעות שבועיות – המערכת לא תומכת בהחלטה. במערכת יוצגו מבחני הכנסות, כולל הכנסות שעשויות להשפיע על הזכאות, אך ההחלטה נותרה בידי פקיד התביעות.
- בסגירת התהליך תוצג התראה: "לידיעתך לא בוצע מבחן הכנסות לאלמן בקיבוץ-ההחלטה לפי פקיד תביעות בלבד".
- במסגרת תוכנית עבודה בעתיד ישולבו מבחני הכנסות לאלמן בקיבוץ.

[חזרה](#)

חשוב לדעת

- חבר קיבוץ שמועסק בסידור עבודה הוא בחזקת "עובד שכיר" ולכן אין לקחת בחישוב לעניין זכאות האלמן לקצבת שאירים את ההכנסות שמופיעות בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה כגון: קצבת זקנה, תגמול לנכה רדיפות הנאצים, תגמול איבה.
 - כמו כן, חבר קיבוץ העובד כשכיר (שלא במסגרת סידור העבודה או במסגרת סידור העבודה עד 24 ש"ש) ומקבל פנסיית שאירים מקרן פנסיה בגין אשתו המנוחה – לא ייחשבו כהכנסה כספי הפנסיה עד לסכומים הבאים, המהווים "תקרת הקצבה המזכה" על פי סעיף 9(16) לפקודת מס הכנסה:
ינואר 2012 – 8190 ₪, ינואר 2013 – 8310 ₪, ינואר 2014 – 8470 ₪.
 - טופס ב.ל 485 - בשלב זה אין להשתמש בטופס זה.
- רואה חשבון מטעם הקיבוץ ידווח על כל הכנסה שמועברת לחשבון הקיבוץ אם הכנסה זו נחשבת כחלק ממאזן ההכנסות של הקיבוץ. [חזרה](#)

מידע לנציגי שירות

-
-

[חזרה](#)

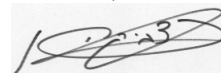
רשימת תפוצה

נמענים לביצוע:

העתק לידיעה:

[חזרה](#)

ב ב ר כ ה,

צביקה כהן
מנהל אגף א' ביטוח נפגעי עבודה
ומנהל אגף זקנה ושאיירים

נספח א' - הכנסות שאינן חלק ממבחן ההכנסה לקצבת שאירים הן לאלמן עובד והן לאלמן שאינו עובד

<u>סעיף</u>	<u>שם החוק</u>	<u>תשלומים שלא ייחשבו כהכנסה לענין גמלאות לפי חוק הביטוח הלאומי</u>
8א	חוק הטבות לניצולי שואה, תשס"ז-2007	1. קצבה חודשית מכוח החוק. 2. קצבה המשולמת מכוח ההסכם שנחתם ביום י"ב בתשרי התשנ"ג (9 באוקטובר 1992), בידי שר האוצר הפדרלי של גרמניה ובידי ועידת התביעות החומריות של יהודים נגד גרמניה (קרן סעיף 2). 3. מענק שנתי מכוח החוק.
75(ב)	חוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), תשס"ו-2006	1. סיוע לניצול שואה לפי סעיף 4(4) לחוק.
9(א)(2)	חוק פיצוי לנפגעי פוליו, תשס"ז-2007	1. קצבה חודשית מכוח החוק. 2. פיצוי חד פעמי מכוח החוק. 3. מענק במקום קצבה מכוח החוק.
18(א)(2)	חוק לפיצוי נפגעי גזזת, תשנ"ד-1994	1. קצבה חודשית מכוח החוק. 2. פיצוי חד פעמי מכוח החוק. 3. מענק במקום קצבה מכוח החוק.
8א(ב)(2)	חוק לפיצוי נפגעי עירוי דם (נגיף האיידס), תשנ"ג-1992	1. פיצוי חד פעמי מכוח החוק. 2. קצבה חודשית מכוח החוק.

ניספח 2

בבית הדין האזורי לעבודה נצרת

תיק מספר: בל 15823/12/2011
בפני כבוד השופט/ת:איצקוביץ עידית

התובע: 1. שמואלי סמי ת.ז.: 5878749
נאות מרדכי, 1212000

2. קיבוץ כפר הנשיא

שניהם ע"י ב"כ עו"ד רון רוגין
שד' פלי"ם) 2 חלונות הסיטי- בנין ברוש) חיפה 33095
טלפון: 04-8650698-04 פקס: 04-8650706

- נ ג ד -

הנתבע: המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ עוה"ד ח. פרנקל ו/או נ. מנסור-ג'בארין ו/או
א. מסארווה ו/או ע. עינב-גולן ו/או ר. שומר
רח' הצפורן 3 נצרת עלית שכונת בן גוריון 17000
טלפון: 04-6027443, פקס: 04-6027441

הודעה ובקשה מוסכמת מטעם שני הצדדים

הצדדים מתכבדים להודיע לבית הדין כי בתום מו"מ ממושך שקיימו ביניהם בסוגיית בחינת ההכנסות לאלמנים בקיבוצים לצורך קביעת זכותם לקבלת קצבת זקנה ושאיירים בהתאם לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 ולתקנות הביטוח הלאומי (קביעת הכנסה בביטוח זקנה ושאיירים), התשל"ז-1976, הגיעו להסכמה שתכונה להלן: "הנוהל החדש", ושעיקריה כדלקמן:

א. בחינת הזכאות לקצבת זקנה ושאיירים תיעשה על יסוד שתי הבחנות מנחות:

(1) הבחנה בין הכנסות המתקבלות בגין החבר המבוטח ונרשמות במאזן הקיבוץ (להלן: "הכנסות הנכנסות לחשבון הקיבוץ") לבין הכנסות שכאלה שאינן נרשמות במאזן הקיבוץ.

הבחנה זו תיעשה על ידי הקיבוץ באמצעות דיווח של רואה החשבון מטעמו, שאחראי לדווח למוסד לגבי כל הכנסה אם היא הכנסה הנכנסת לחשבון הקיבוץ אם לאו.

יובהר, כי אין באמור כדי לפטור את החבר מחובתו לדווח למוסד לביטוח לאומי על כל הכנסה שהיא הנכנסת לחשבון האישי.

(2) הבחנה בין הכנסות המבוטחות לצורך גמלה מחליפת שכר לבין הכנסות שאינן מבוטחות כגמלה מחליפת שכר.

הערה: הבחנות אלו משותפות לבחינת הזכאות לקצבת זקנה ולקצבת שאירים, אולם למען הסר ספק יובהר כי אין בהן כדי לגרוע מההוראות המיוחדות הקבועות בחוק ובתקנות בנוגע לכל אחת מהקצבאות.

ב. ההבחנות תיושמה בהתאם למספר שעות עבודתו של האלמן בקיבוץ על פי שלושת המצבים הבאים:

(1) אלמן שאינו מועסק כלל במסגרת סידור העבודה של הקיבוץ (0 שעות) – ככל שהכנסותיו נכנסות לחשבון הקיבוץ, תיבחן זכאותו לפי בסיס הגבייה החל לגביו. עם זאת - ככל שיש לו הכנסת עבודה מבוטחת לגמלאות מחליפות שכר - תובא בחשבון הכנסה זו לצורך קביעת זכאותו לקצבת שאירים גם אם היא נכנסת לחשבון הקיבוץ.

(2) אלמן המועסק במסגרת סידור העבודה של הקיבוץ מעל 0 שעות ועד 24 שעות –
(א) ככל שיש לו הכנסות ממקור חיצוני המועברות אליו ישירות ולא נכנסות לחשבון הקיבוץ ו/או ככל שיש לו הכנסות המבוטחות לצורך גמלאות מחליפות שכר – תיבחן זכאותו על פי ההכנסות (תקנה 1, ולא תקנה 5).
(ב) ככל שכלל הכנסותיו נכנסות לחשבון הקיבוץ (ושבו), לא הכנסות שמבוטחות לצורך גמלאות מחליפות שכר) – הוא יהיה זכאי על פי תקנה 5.

(3) אלמן המועסק במסגרת סידור העבודה של הקיבוץ מעל 24 ש"ש – אינו זכאי כלל לקצבה לאור האמור בתקנה 5, ואין כל צורך בבדיקת הכנסות.

ג. המוסד יפעיל את יישום הנוהל החדש על התביעות שהוגשו החל מ-1.1.2012 ואילך. תביעות שתיבחנה על פי הוראות הנוהל החדש ויימצא כי האלמן ו/או הקיבוץ זכאי לקצבת השאירים, יהיה מועד התחולה המוקדם ביותר יום 1.1.12, ולא תקום זכאות לתקופה שקודם לו. היה ויימצא כי אלמן ו/או קיבוץ אינם זכאים, הרי ככל ששולמה להם קצבה בתקופה שמ-1.1.12, יחזירו האלמן ו/או הקיבוץ את הכספים למוסד. למען הסר ספק יודגש כי ככל שהכספים לא יועברו למוסד תוך 30 יום ממועד הדרישה – יוכל המוסד לפעול בכל דרך לגבות את החוב שנוצר, לרבות בדרך של קיזוז מגמלאות אחרות, ללא כל צורך במתן זכות לאלמן ו/או לקיבוץ להשמיע טענות בהקשר זה.

ד. החובות שנוצרו לאלמנים בקיבוצים ו/או לקיבוצים עצמם בעקבות פסק דינו של בית הדין הארצי בפרשת קיבוץ הזורע (עב"ל 762/07, מיום 31.8.10) – יימחקו. מנגד, יהיה המוסד פטור מלהשיב את הכספים שקיזז מהאלמנים ו/או מהקיבוצים בשל אותם חובות שיוחסו להם בעקבות פסק הדין בעבל 762/07 הנ"ל.

ה. המוסד יהיה אחראי לגיבוש נוהל עבודה על יסוד העקרונות המפורטים לעיל. קודם לאישור הנוהל החדש, יעביר המוסד את טיוטת הנוהל לידי הגורמים המקצועיים של הקיבוצים באמצעות משרד רואה חשבון בעז' מקלר ושות', כדי שיתאפשר להם להעיר את הערותיהם. לאחר קבלת ההערות ובחינתן – יאושר הנוהל החדש במוסד ויועבר לביצוע בסניפים.

הצדדים מבקשים מבית הדין הנכבד ליתן תוקף של פסק דין להסדר דלעיל, ולמחוק את התביעה ללא צו להוצאות.

יש לקחת במבחן הכנסות					תנאים מצטברים			
מבחן שארים	קצבת זקנה	הכנסה עבודה בחוץ	הכנסה נוספת	גמלה פנסיונית / בסיס לגביה	הכנסה נוספת משולמת לחשבון	הכנסה עבודה בחוץ	מעמד בקבוץ	היקף עבודה בקיבוץ
מבחן שעות בלבד	לא, כי שכיר	אין	אין	לא	קבוץ	אין	01,02	1-24
מבחן שעות בלבד	לא, כי שכיר	לא	לא	לא	קבוץ	יש ולא מנוכה דמי בטוח	01,02	1-24
מבחן הכנסות	לא, כי שכיר	אין	כן	לא	פרטי	לא עובד	01,02	1-24
מבחן הכנסות	לא, כי שכיר	לא	כן	לא	פרטי	יש ולא מנוכה דמי בטוח	01,02	1-24
מבחן הכנסות	לא, כי שכיר	כן	לא	לא	לקיבוץ	יש ומנוכה דמי בטוח	10,50,90	1-24
מבחן הכנסות	לא, כי שכיר	כן	כן	לא	פרטי	יש ומנוכה דמי בטוח	10,50,90	1-24
מבחן הכנסות	כן	אין	לא	כן	קבוץ	לא עובד	01,02	0
מבחן הכנסות	תלוי בעבודה	כן	לא	כן בסיס יחסי	קבוץ	יש ומנוכה דמי בטוח	10,50,90	0
מבחן הכנסות	תלוי בעבודה	כן	כן	כן בסיס יחסי	פרטי	יש ומנוכה דמי בטוח	10,50,90	0
מבחן הכנסות	תלוי בעבודה	כן	לא	כן בסיס יחסי	קיבוץ	יש ומנוכה דמי בטוח	10,50,90	0
מבחן הכנסות	כן	אין	כן	כן בסיס או גמלה	פרטי	לא עובד	01,02	0

כללי

היקף עבודה בקיבוץ (2 ערכים- אפס או 1-24) ערך שלישי מעל 24 שיש שולל!
דמי מחיה בקבוץ הם דמי קיום ומשולמת עד גיל פרישה. הם נחשבים כהכנסה מעבודה ולכן חל עליו דיסריגארד נוסף.

כאשר משולמת דמי מחיה בקיבוץ, במבחן יופיע גובה בסיס לגביה.

גמלה פנסיונית מתחילה בגיל פרישה ואילך.

כאשר משולמת גמלה פנסיונית מקיבוץ, במבחן יופיע גובה גמלה פנסיונית תחת דיווח חיצוני בשם קרן עתודות.

היכן משולמות הכנסותיו האחרות:

- 1) הכנסה נוספת שמועבר לחשבון פרטי, מובא בחשבון מבחן הכנסה.
- 2) הכנסה נוספת שמועבר לחשבון הקיבוץ, לא מובא במבחן הכנסות.

הכנסה מעבודה

כל מי שעובד מחוץ לקיבוץ וגם בסידור עבודה נחשב חבר מסווג 10,50,90, זה המשמעות, שכיר ואו עצמאי מחוץ לקבוץ וגם בסידור עבודה.

כל מי שעובד מחוץ לקיבוץ ואינו בסידור עבודה כלל נחשב חבר מסווג 00.

הכנסות משכר בעבודה מחוץ לקיבוץ שלא מנוכה דמי בטוח ולכן אין דיווח ט126, הם תמיד הכנסות לחשבון הקיבוץ.

הכנסה מעבודה שמנוכה דמי בטוח ויש דוח ט126 לא משנה אם משולמת לחשבונו הפרטי או קיבוץ- תמיד נחשב הכנסה. בין כשכיר ובן כעצמאי.

כאשר, לפי הקריטריונים הוא נבחן לפי מבחן שעות אז גמלה פנסיונית/דמי מחיה לא מובאים במבחן הכנסה.

כאשר חבר קיבוץ אינו מועסק כלל בסידור עבודה בקבוץ- אפס שעות - אין שום אפשרות של מבחן לפי שעות. המבחן הוא תמיד לפי הכנסות. ולא נחשב שכיר בזכות היותו חבר קיבוץ. כן ייחשב שכיר אם עובד כשכיר.

קצבת זקנה לא תובא במבחן הכנסות כאשר האלמן שכיר או כאשר בסידור עבודה בקיבוץ.